

✂ Dalkarlsvägen

Version 220511

Etapp 2A. Etappinformation Garsås – Rättvik, onsdag 18 maj 2022

Etappansvarig och vandringsledare:	Stig Jacobs, 073-816 07 28
Kvartermästare 1: Pb, hjärtstartare	Ulf Lindholm, 076-781 73 33
Kvartermästare 2:	Ragnar Lindström, 070-530 91 83
Sladd:	Jon Bodin, 070-628 47 46
Sjukvård:	Vid olycksfall 112, övr. Laila Danielsson, 070-372 46 52
Swish:	123 352 71 57

Kartor

Lantmäteriet, terrängkartan, Kartblad 647 Sollerön, 648 Leksand.
Appen ”Maprika”: Dalkarlsvägen 2021, Garsås-Rättvik.

Morgontider Garsås 18.5

0700 – 0800	Frukost
0730 – 0815	Incheckning dagens etapp, stämpling vandrapass, boka plats i kyrkstell.
0815 – 0825	Korum
0825 – 0830	Information om dagens etapp
0830	Start dagens etapp

Kommunikationer

Till Garsås: Dalatrafik, Buss 350 från Mora och Rättvik/Falun.
Från Rättvik: Rättvik ReseC, Tåg och Dalatrafik bussar.

Kontroller/Hållpunkter Garsås - Rättvik

Plats	Avstånd	Tider	Ansvarig/Anmärkning
Garsås Bystuga	0,0	0730	Incheckning
Kroksvik	1,5 km		
Paradisänget	6,5 km	-1100	DKV/Vatten
Stumsnäs/V. Byn	9,0 km		
Stumsnäs/Ö. Byn	11,0 km		
Skräddargården	12,5 km	1130-1330	DKV/Lunch, försäljning soppa
Ickholmen	15,5 km		VÄGVAKT
Vikarbyns hamn	20,0 km	1300-1500	DKV/Vatten, Gustafskorv, knäckebröd Visning av kyrkbåt
Persborg	22,5 km		
Rättviks Hembygdsgård	24,0 km		

Förläggning

Rättviks Gammelgård/Trösklada mm, huvudförläggning och med tältplatser. Kyrkstellarna, ange önskemål i anmälan. Stiftsgården. Egen bokning och bekostnad, telefon 010-160 80 00.

Kultur/Information

(ev 1930 Visning av Gammelgården, Rättviks Hembygdsförening).

Sanitet

Gammelgården, toalett. Kyrkstellarna, toalett i kyrkans toalettshus på kyrkvallen. Dusch, bastu och toalett på Stiftsgården. Bad i Siljan.

Sjukvård/Massage

Massage Aqua-Jorinda/Regina Siuavatti, 073-653 29 08.

Förplägnad (alla måltider beställs och betalas vid incheckning på morgonen)

05-18 Lunch 1130 – 1330: 70 kr, Skräddargården

05-18, Middag 1800 – 2000: Rättviks Gammelgård

Morgontider Rättvik 19 maj

0700 – 0800	Frukost 80:- pp Rättviks Gammelgård
0730 – 0815	Incheckning dagens etapp, stämpling vandringspass
0815 – 0825	Korum, Kyrkvallen Rättviks kyrka
0825 – 0830	Information om dagens etapp
0830	Start dagens etapp

Vägbeskrivning Garsås-Rättvik

OBS! Vandringsleden passerar järnvägen på ett flertal ställen, oftast utan ljus- och ljudsignaler. Största varsamhet!!! Särskilt vid passage direkt över järnvägen i höjd med Målargården (Werkmästers hus) vid Persborg!!!

Leden är lättgången fram till Ickholmen. Eftersom den i princip följer Siljans strand, så är det inga större nivåskillnader.

Asfalt genom Garsås. Därefter grusväg till Västra Stumsnäs. Före Stumsnäs är vandringsleden markerad över Paradisänget och Hundmyren. Där är det väldigt blött, så om man vill gå torrskodd är grusvägen söder därom att föredra. Från Stumsnäs till Ickholmen asfalt. Farlig passage över Ickån på rv 70. Vandra därefter i dikesrenen till första avtagsvägen söderut. Över järnvägen, följ därefter skyltning "Vandringsled" (röda skyltar). En del infoskyltar berättar om platser som passerar. Denna vandringsled fram till Rättviks gammelgård är ställvis ganska "knölig", upptrampad stig genom skogen med stenar, rötter, spänger etc. Den går, med något undantag, mellan järnvägen och Siljan.

Platser som passerar

Garsås (j *gardyns ass* 1457) tolkats som 'änge som p g a värde och läge försetts med gårdsgård' eller också ett motsvarande ägonamn **Gardhaegit*. Byn hade förr gästgivargård och skjutsstation (indragna 1908). Garsås var före järnvägen en livlig huvudplats för vägfarare från och till övre Dalarna. Garsås järnvägsstation stod klar 1892 och flyttades ut till rv 1996, numera utan kontakt med järnvägen. Här har funnits mejeri 1887-1934. Sveriges äldsta kyrkbåt (nu på Skansen) tillverkades 1716. Bystugan är byns första skolhus, 1863. Majstången vid bystugan hör till den äldsta typen, där hela stängen är "majad". Halvmilstolpen 1836 stod tidigare längre västerut längs den gamla huvudvägen mot Mora.

Vid **Kroksvik** (Kroksudd) berättar en sägen att Moras gamla kyrkklocka skall ligga på Siljans sjöbotten. Morakarlarna sänkte den på 1500-talet för att slippa lämna den till Gustav Vasas indrivning. Eller var det så att isen brast när klockan skulle fraktas över sjön för att lämnas i skatt? Man ämnade ta upp klockan senare, men glömde platsen och kunde ej hitta den, fast nät och långrevskrokar blev gröna av ärg. En gång hördes en röst ur djupet som sa att två tvillingfödda oxkalvar, uppfödda endast med mjölk, skulle orka dra upp klockan. Man lät blanda lite vatten i mjölken och när man skulle köra upp klockan hördes åter en stämman ur sjön som sa "det går inte med vattkalvar". Och klockan sjönk tillbaka och ligger där än idag! År 1918 började en dykare söka efter klockan, men hittills utan resultat.

Stumsnäs (*Stwncznes i Lenghsandh sokn* 1450) tillhörde alltså Leksands socken, med kyrkoplikt i Leksand. Byborna tröttnade efterhand på detta, då man fick ro kyrkbåten till kyrkan i Leksand. Hösten 1607 fick byn nog och sände en delegation till Kopparberget (Falun), där kung Karl IX var på inspektion. Kungen tog intryck av byns problem. Under sittande möte den 6 december 1607 fattade kungen ett snabbt beslut att Stumsnäsborna omedelbart skulle tillhöra Rättviks socken. Många enklaver runt Stumsnäs tillhör fortfarande Leksands socken.

Skräddargården, Östra Stumsnäs, är en kringbyggd gård av den nordsvenska gårdstypen. Den står på sin ursprungliga plats. Byggnaderna är från omkring år 1800. Det var här i Skräddargården som originalet till den grå Rättvikshästen hittades på 1950-talet. Numera hembygdsgård. Lunchplats. Vattendepå. Tillgång till toa.

Ickholmen, vid rv 70. Masugn 1806-1879. Malm från bl a Harmarvsgruvorna nära Grycksbo och gruvorna i Ål fraktades hit, smältes till tackjärn för vidare transport till bl a Furudals bruk. Inga spår av masugnen finns kvar. Idag slakteri.

Vid **Persborg** passerar det återuppbyggda (2009) kallbadhuset, ursprungligen från början av 1900-t. Hotell Persborg, och det närliggande Siljansborg, tillkom i början av 1900-talet, då turismen expanderade i Rättvik. Gustav V med familj vistades på Siljansborg 1912 och 1913 och idkade skidåkning. Bägge huvudbyggnaderna är numera borta.

Vandringsleden passerar **Målargården**, som konstnären, rättvikssonen Jerk Werkmäster (1896-1978) byggde och dit han flyttade 1952. Werkmäster brukar ibland kallas "den siste dalmålaren". Hans dekorationsmålningar finns bl a på Stiftsgården och Församlingshemmet i Rättvik. Han arbetade även som formgivare åt Nittsjö keramikfabrik.

Rättviks gammelgård, förlägningsplats. Stor samling av hitflyttade byggnader från socknen, invigd 1929. Äldsta byggnaden är ett eldhus från medeltiden, men även ett flertal hus från 1500-talet. Dusch mm på den närbelägna **Stiftsgården**. Huvudbyggnaden var från början församlingens klockargård. Invigd som stiftsgård i Västerås stift 1952.